

spoliorum simul ac *Excusati* tribunalis jurisdictione extinctæ fuerunt et Hispaniarum Primati unitæ.

—Quænam ergo jurisdictione hodie Prælati competit in subdelegatione Cruciatæ?

R. Ex Regio decreto, lato die 2 Maii ejusdem anni, ad executionem præcedentis decreti, vicarii et provisores cognoscunt in prima instantia, tamquam subdelegati, in negotiis contentiosis.

Ab eorum sententiis ad tribunal Archiep. Tolet. tamquam Commisarii generalis Cruciatæ appellatur.

—Habet ergo Archiep. Tolet. hac Commisarii ratione omnimodam jurisdictionem?

R. Af. Et quidem 1.º Contentiosam ut patet ex dictis.

2.º Gubernativam, voluntariam et æconomicam, pro administratione horum reddituum in sua archidiocesi.

3.º Gratosam cum facultate dispensandi ut ex supra dictis patet.

4.º Interpretandi, taxandi et declarandi verba Apostolicarum concessionum, et quantitates pecuniarum solvendarum, ex concessione etiam SSmi., ita ut ejus interpretatio *authentica* sit.

5.º Cognoscit etiam in quæstionibus ex collecturia spoliorum, existentibus suppressionis tempore, vel emergentibus.

—Reditus ex expeditione Bullæ Cruciatæ provenienti-
bus quem in finem destinati sunt?

R. Ad cleri sustentationem, ut patet ex art. 40 ejusdem Concord., et dicitur infra cum de sustentatione clericorum.

LECTIO LVIII.

DE SANCTI DOMINICI SEPULCHRI HISPANICA CUSTODIA, ALIISQUE
PIS AD PROPAGANDAM FIDEM MISSIONIBUS.

—Quænam est origo Regiæ Hispanicæ ad sacra Hierosolymitana loca servanda protectionis?

R. Ex Brevi Clementis VI, Generali et fratribus minoritis latum, (1) in quo constat quod Robertus Sanctiæ Siciliæ Reges «non sine magnis sumptibus et laboribus gravibus a Soldano Babyloniæ, qui Sepulchrum Domini et alia sacra loca ultramarina proprio ipsius Redemptoris sanguine dicata, non sine cunctorum christianorum gravi opprobrio detinet occupata, obtinuerunt.»

Ex eodem Brevi liquet eundem Soldanum illis donasse cœnaculum Domini et capellas in quibus Apostolis Spiritus Sanctus et Christus Thomæ Apostolo apparuerunt.

—Acquisitus fuit etiam patronatus ratione ædificationis?

R. Af. Sequitur enim Bulla dicens: «Quod ipsa Regina locum ædificavit in monte Sion infra quem cœnaculum et dictæ capellæ sita fore noscuntur, pro dictis fratribus jam est diu, ubi duodecim fratres dicti ordinis sumptibus propriis tenere intendit, ad divinum obsequium in Sepulchro et aliis prædictis locis sacratissimis impendendum.»

—Quid igitur ex hoc fuit a S. Sede piis Siciliæ Regibus concessum?

R. «Ad requisitionem dictorum Regis et Reginæ vel alicujus eorum, aut *successorum suorum*, de consilio seniorum dicti ordinis, fratres idoneos et devotos de toto ordine usque ad præfatum numerum, de quibus conside-

(1) Die 25 Novembris anni 1342, quod quidem his verbis incipit: «Gratias agimus gratiarum omnium largitori» etc. V. ap. Wadding et alios et etiam in «Discurso á instancia del P. Fr. Juan de Nápoles, cerca del derecho que la Majestad Católica del Rey nuestro señor D. Felipe IV tiene para que los ministros que se han de nombrar para asistir en Tierra Santa,» etc.

rata qualitate negotii videritis expedire, et eos ad deser-
viendum in divinis tam in ecclesia Sepulchri Dominici
quam in Sacro cænaculo et capellis prædictis, habita prius
informatione de conditione fratrum ipsorum... deputandi
eosque ad partes alias etiam destinandi.» etc.

—Quid vero hæc ad nos?

R. Regnum Siciliae citra et ultra pharum Aragonicae
coronae unitum fuit, tempore Adephonsi illius Regni hujus
nominis V, unde et Rex ipse Ferdinandus Siciliae Rex erat
cum Elisabeth Catholica nupsit. Inde Reges Hispaniae Si-
ciliae et Hierusalem usque ad Carolum III fuerunt, et Reges
Hierusalem usque ad nostra tempora dicti sunt, opibusque
et operibus sacra loca tutarunt (1).

Carolus denique III, Siciliae primum, postea Hispania-
rum Rex, pium opus instauravit ad eleemosynarum collec-
tionem, quod quidem usque in diem durat, diciturque *Obra
pia de Jerusalem*, vel potius *Comisaria de los Santos Lu-
gares*.

—Quodnam hujus pii operis objectum?

R. Patet ex lege 9.^a, tit. 17, libri primi Noviss. Recop.
in qua commissarii generalis aliorumque subcommissario-
rum ac ministrorum jura et munia taxantur. Commissarius
autem generalis, procurator, et syndicus ex ordine Sancti
Francisci minorum de observantia a Rege nominabantur
et ex familia Hispanica. Commissarius vero subcommissa-
rios Regi proponebat, qui quidem in unaquaque Diocesi
stipem colligebant e vivis, et etiam mortis causa. Lege
autem vetebatur has eleemosynas ad alios usus quam ad
sustentationem fratrum ac piorum locorum erogare, quod
quidem etiam Romani Pontifices sub excommunicationis
pœna persæpe vetuerunt.

—Hæc vero eleemosynæ voluntariæ erant?

R. Præter voluntarias erant aliæ pro quolibet morien-
te obligatoriæ, ita ut testator teneretur ad minus solvere,

(1) Philippus IV ad reparationem cœnobii et templi Bethleemi-
tici 34,000 aureos (*escudos*) dedit. Ad reparationem sanctorum
apud Hierusalem locorum, anno 1634, 60,000 aureos. Sancti Sepul-
chri cimborium bis Hispaniæ sumptibus reparatum est, et usque
in diem gentis nostræ stemmata in eo patent.

quadraginta morabetinorum (*diez cuartos*) monetae Hispa-
nicæ, duplum vero intestatus moriens.

Hoc autem posterioribus decretis ab anno 1856 sublatum
fuit; ita ut hodieum hæc eleemosynæ voluntariæ sint.

—Quid ergo nunc de hoc opere pio?

R. Commissarius generalis a Rege nominatur, sive
clericus, sive sæcularis: Commisarii in unaquaque diocesi
inter cathedralis dignitates eliguntur, qui e parochis
eleemosynas colligunt.

Commissarius generalis has eleemosynas distribuit ratio-
nem gubernio reddens, illisque sustentantur et religiosi
hispanici apud Hierusalem, et nosocomia nostra pro pere-
grinis, et etiam missiones Mauritanicæ apud Africam, quæ
etiam a Sancti Francisci Hispanis filiis apud Tanger, Te-
tuan et alia oppida sub Regio patronatu institutæ sunt (1).

—Cœnobia franciscanæ familiæ pro sanctorum locorum
custodia extincta fuerunt ex lege ad generalem, uti dicunt,
exclaustrationem?

R. N. Sed e contra in ipsa lege, lata die 29 Julii, anni
1837, expressa exceptio facta fuit horum cœnobiorum,
aliorumque pro missionariis nostris apud Asiam insulasque
Marianas (2).

(1) Nosocomium et cœnobium Hisp. apud Damascum a fana-
ticis, anno 1860 dirutum, hoc ipso 1866 cultui restitutum est a
fundamentis fere restauratum; quin etiam in Tingitania ecclesia
nova apud Tetuan, ex redditibus quoque pii operis, cultui catho-
lico aperta est.

(2) Art. 1.º «Quedan extinguidos en la Península, islas adya-
centes y posesiones de España en Africa todos los monasterios,
conventos, colegios, congregaciones y demas casas de religiosos de
ambos sexos.

2.º Se exceptúan de lo dispuesto en el artículo anterior los co-
legios de Misioneros para las provincias de Asia establecidos en Va-
lladolid, Ocaña y Monteagudo, los cuales subsistirán con la deno-
minacion de *Colegios de la Mision de Asia*. El gobierno fijará el nú-
mero de individuos que deben componer cada colegio, segun lo exi-
jan las circunstancias, y arreglará todo lo correspondiente á su
buen régimen y lo relativo á la admision de novicios.

7.º El gobierno adoptará las disposiciones convenientes para la
conservacion y arreglo de los *conventos y colegios de los Santos Lu-
gares de Jerusalem* y sus dependencias.»

El artículo 21 exceptúa de la desamortizacion, entre otros, «los
bienes, rentas, derechos y acciones pertenecientes á los colegios de
mision para las provincias de Asia y á la *obra pia de los Santos Lu-
gares de Jerusalem*».

—Quænam sunt hodieum hæc cœnobio?

R. Pro missionibus ad insulas dictas Filipinas subsunt in eisdem locis ubi a lege illa designantur, et etiam succursalia pro novitiorum educatione habent.

Ad pium Hierosolymitanum opus Franciscanum cœnobium ab oppido *Priego* ad nobilissimam urbem Compostellam translatum est, pro Africanis etiam missionibus.

Ad insulas Africanas dictas Fernando Poo, et alias pro Asianis et Americanis missionibus, Societatis Jesu Patres publicas quoque domus apud Loyola aliaque loca tenent.

—Hæc cœnobio aliqua exemptione gaudent?

R. Subsunt ordinariis nam post noviss. Concordiam erecta sunt.

—Commisarius generalis piorum locorum habet aliquam jurisdictionem?

R. N. Nec habuit, nec habet; illius enim munus tantum æconomicum est ad collectionem pecuniarum earumque distributionem.

LECTIO LIX.

DE JURISDICTIONE PRÆLATORUM REGULARIUM EORUMQUE EXEMPTIONIBUS IN GENERE.

—Extincta fuerunt omnia cœnobio ex lege contra ea lata anno 1837?

R. Quamvis in illa tempestate omnia virorum cœnobio perierint, et non pauca fœminarum, attamen plura virginum remanserunt, favente Deo, virorum autem non nisi tria ad Asianas missiones, et collegia pauperum clericorum a Matre Dei (vulgo *Escolapios*) quos pius noster Joseph Calasanctius Romæ ad pauperum educationem instituit.

—Quid de cœnobiorum instauratione noviss. conventio?

R. «Eum in finem ut in universa peninsula adsint sufficienti numero ministri atque operarii evangelici, quibus uti valeant Episcopi ad sacras missiones pro variis suarum diœcesium locis, ad parochorum subsidium, ad ægrotan-

tium opem, atque ad alia charitatis et publicæ utilitatis opera. Regium gubernium, cui mens est meliori conditioni collegiorum, quæ ad missiones pro ultramarina ditone instituta sunt, opportune prospicere, *nulla interposita mora*, reque prius cum Prælati diœcesanis collata, efficiet ut ubi necesse sit constituentur domus et congregationes religiosæ Sancti Vincentii a Paulo, Sancti Philippi Nerii atque alterius regularis ordinis ex adprobatis per Apostolicam Sedem, quæ simul ecclesiasticis viris ad se recolligendum, his, aliisque ad spiritualia exercitia peragenda, cæterisque id genus piis usibus inservient.» (Arr. 29.)

—Quid vero de cœtibus mulierum ad misericordiæ opera manus adhibentium?

R. «Ut præsto etiam sint religiosæ domus, ubi mulieres id Deo inspirante cupientes, vacare queant vitæ contemplativæ et activæ, adsistendi nimirum ægrotis, puellas instituendi, aliisque operibus æque piis, ac populo proficuis attendendi, institutum filiarum quæ a Charitate nuncupantur, sub directione clericorum Sti. Vincentii a Paulo, conservabitur, regio gubernio ad ejus incrementum cooperaturo.» (Art. 30.)

—Quid de aliis domibus puellarum educationi dicatis?

R. «Conservabuntur item religiosæ mulierum domus quæ contemplationi puellarum educationem et institutionem aliaque charitatis opera conjungent.» (Ib.)

—Quid de cæteris fœminarum conventibus?

R. «Quoad reliqua sanctimonialium instituta, ordinarii præsules, ad omnes suarum diœcesium circumstantias respicientes, illas religiosas mulierum domos proponent in quibus novitiarum admissionem ac professionem expedire censeant, pariterque instructionis et charitatis exercitia, quæ iisdem convenire dijudicent.» (Ib.)

—Monasteria et cœnobio hodieum existentia in Hispania subsunt omnino ordinariis?

R. Neg. Nam ex verbis novissimæ concord. jam citatis (1) agnoscitur jurisdictione quæ competit Prælati regularibus. (Art. 11, § 4.º)

(1) V. Lect. LI, fol. 240.

—Quomodo intelligenda hæc exemptio et Prælatorum jurisdictio?

R. Ad clariorem hujus difficilis quæstionis explanationem, distinguere oportet.

1.º Inter monasteria et congregationes quæ erant ante concord. et alias posteriores, seu posteriora vel nova, vel restaurata.

2.º Inter monasteria virorum et fœminarum.

3.º Inter exemptionem totalem et partialem.

Exemptio totalis ea est qua communitas regularis nullo modo ab ordinario pendet, nec in regulæ observantia et interiori vita, nec in exteriori disciplina, sed a proprio Prælate omnino regitur, ita ut nec quidem trahi ad ordinarium tribunal possit, quo in casu vere totalis et omnimoda dicitur, cum habeat sub omni conceptu et activo et passivo veram exemptionem, et etiam in casu quo privilegia sua violentur potest iudicibus conservatoribus uti.

Partialis vero ea est, qua communitas in exteriori vita et disciplina ab ordinario regitur, non vero in interiori vita et æconomica gubernatione, nam in his proprio Prælate regulari subest, nec ab eo domestici reditus et æconomica negotia visitantur.

—Extat hodie apud Hisp. aliquod cœnobium omnino et totaliter exemptum?

R. Virorum nullum, nam omnia etiam missionariorum cœobia in exteriori disciplina ordinario subsunt, et ante eum sine ulla exceptione conveniuntur, et excessus publici corriguntur, non vero interiores et domestici.

—Unde hoc patet?

R. Ex Brevi a SSmo. Dno. Pio IX *motu proprio* lato, die 12 Aprilis anni 1851, quo omnes domus religiosas per decennium erigendas ordinariis summissit, quod quidem prorrogatum fuit die 7 Maii anni 1861 per aliud quinquennium, nondum finitum, his verbis: «Itaque motu proprio certa scientia ac matura deliberatione nostra, deque Apostolicæ auctoritatis plenitudine, statuimus ac mandamus, ut domus Congregationum atque Ordinum Regularium, qui per Hispanias restituentur ad hinc proximum quinquennium ab hac die ipsa incipiendum, respectivis Epis-

copis et ordinariis Diœcesanis, tamquam ab Apostolica Sede delegatis, *omnino* (Nb.) subjiciantur (1).»

—Possunt contra hoc Sanctitatis Suae mandatum privilegia vel constitutiones speciales dictionum ordinum adduci?

R. N. Nam in utroque Brevi Rom. Pont. sit ait: «Hoc volumus, jubemus, præcipimus, non obstantibus... generalibus vel specialibus constitutionibus et ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque.»

Ego qui post tam claram decisionem *conantur sese excipere, conantur sese decipere*, aguntque contra id quod Pius IX *vult, jubet ac præcipit*.

—Quid ergo significat jurisdictio Prælatorum regularium, et exemptio quæ ipsis in ipsa concord. decernitur?

R. 1.º Intelligitur pro cœnobiis fœminarum quamdiu ipsa exemptio legitime existat.

2.º Pro congregationibus virorum intelligitur de jurisdictione partiali tantum, pro interiori disciplina et directione æconomica et gubernativa, uti modo dictum est.

Ideo de his cœnobiis tam virorum quam fœminarum singillatim et singularibus lectionibus dicendum, ut et Tridentini regulæ et disciplinæ nostræ praxis clariores evadant.

—Quodnam est ergo fundamentum exemptionis regularium?

R. Expenduntur præcipue quatuor rationes, nempe (2)

1.^a Ne regularium congregationum unitas dissolvatur.

2.^a Ut fortiori vinculo ecclesiæ particulares centro unitatis, Apostolicæ nempe Sedi, devinciuntur.

3.ª Ad conservandam et promovendam religiosam disciplinam.

4.ª Ad religiosorum quietem et arcenda gravamina.

—Quid de his dicendum?

R. Ad servandam unitatem et promovendam discipli-

(1) Comunicado por Real órden de 1.º de Diciembre de 1861.

(2) Ita cl. D. Bouix (in Tractatu de jure Regularium part. V, cap. 2) in quo sequitur Antonium Bianchi *potesta della Chiesa*, t. 4.º, quem ibi citat.

nam sufficit exemptio partialis, qua pollent omnes regulares, non ut dicunt ex *nativa libertate* (vox mihi non arridet), sed ex summisione regulæ et obedientia Prælati.

Secunda vero ratio periculosa est, et invidiam contra Episcopos continet, si enim Prælati cadunt quandoque, ita pariter cadunt regulares et exempti; nam Eutiches, Abailardus, Lutherus et alii quamplures regulares erant, quin etiam ut Prælati debilibus et hæreticis obsistant regulares exemptione nec indiguerunt, nec ægent.

Superest ergo quarta et fortissima ratio, sed hæc ad exemptionem tantum partialem refertur, et pro regula ac interiori vita.

—Exemptio partialis regularium quoad interiorem vitam noxia est potestati ordinariæ?

R. N. Nam sicut Episcopus non habet facultatem ingerendi se in negotiis domesticis et privatis catholicorum, ita nec in domibus et familiis regularium quoad interiorem, domesticam et æconomicam vitam, reverentia enim quæ debetur christianis domibus in penetralibus suis, et interiori æconomia, potius debetur religiosis viris, qui ad perfectiorem vitam congregantur.

2.º Quia ipso facto quo cœnobium admissum fuit, et in diœcesi fundatum sub regula a Summis Pontificibus approbata, Episcopus, vel ordinarius, cum eo quasi contractum init, quo regulam admittit et summisionem proprio Prælati quo juxta regulam obedire tenentur illius ordinis regulares, agnoscit. Unde Episcopus qui regularem a regula et Prælati obedientia deturpat, injuriam parat et Rom. Pont. regulam approbanti, et quasi contractui quem inivit, et Prælati et subditis quorum quietem immerito et cum charitatis et perfectionis jactura parat (1).

Ideo exemptio hæc fundatur non in *libertate nativa* regularium, nam regulares libertatem non profitentur, nec ad libertatem ad claustra venerunt (2) sed in necessaria

(1) Non absque ratione in his aliquantulum inmoramur; nam qua de regularium exemptionibus scripta sunt, ut plurimum, et a propugnantibus et ab impugnantibus magno æstu, et proinde parum clare et solide tractantur

(2) Hæc vox jam in conciliis Africanis sæculo in sensu V

summissione *regulæ propriæ et prælati proprio*.

Unde indubium est hanc exemptionem cum ipsis monasteriis et religiosis domibus natam fuisse et nasci, quidquid in contrarium jansenistæ et febroniani jactitent.

—Quomodo probatur hanc partialem et pro interna vita exemptionem dari ad quietem monachorum et contra ordinariorum gravamina?

R. Relictis quæ de Conciliis particularibus, et privatis factis adducuntur, patet præcipue ex clarissima et celeberrima constitutione Beatissimi Papæ Gregorii I, qui et ipse monachus et sapiens juris utriusque consultus erat, qui quidem in Concilio Rom., anno vero 601, sic ait.

«Gregorius Episcopus, servus servorum Dei, *omnibus Episcopis*: Quam sit necessarium *monasteriorum quieti conspicere* et de eorum perpetua securitate tractare anteaquam nos officium *quod in regimine cœnobii exhibuimus*, informat. Et quia in plurimis monasteriis *multa a præsulibus præjudicia* atque gravamina monachos pertulisse cognoscimus, oportet ut vestræ fraternitatis provissio de *futura quiete eorum* salubri disponat ordinatione.»

His consonant quæ canones nostri cum de legis diœcesanæ et legis jurisdictionis distinctione loquuntur, uti supra dictum est.

—Præbuit ad hoc B. Gregorius exemptionem totalem?

R. Neg. Sed tantum ad interiorem vitam et pro sequentibus, quæ speciminis et probationis ergo sciri debent.

1.º «Nullus Episcoporum aut sæcularium præsumat de rebus, rebus vel chartis monasteriorum minuere.»

2.º Defuncto abbate non extraneus eligatur, sed quem propria voluntas fratrum de eadem congregatione eligat.

3.º Ut res monasticas Episcopus non faciat ecclesiasticas, id est ut non donet ecclesiis sæcularibus quod est alicujus domus regularis.

4.º Ut invito abbate monachi nec ordinentur, nec præficiantur ecclesiis, nec ducantur ad alia monasteria regulanda vel ordinanda.

usurpabatur exemptionis ab ordinario, et apud nostrates etiam medio ævo. Usitatam fuisse vocem non negabo, recte vero usitatam non facile dicam.

5.º Ut obeunte abbate Episcopus non se immisceat in ordinandis monasterii rebus.

6.º «Missas quoque publicas (id est cum pontificali apparatu qui quietem turbet) ab eo in cœnobio fieri omnino prohibemus.»

7.º «Neque audeat ibi cathedram collocare: (id est ecclesiam monachis usurpare pro cathedrali erigenda) vel quamlibet potestatem habere imperandi, nec aliquam ordinationem quamvis levissimam faciendi, nisi ab abbate loci fuerit rogatus.»

His nitidissimis verbis habes totam partialis exemptionis seriem et descriptionem.

—Dicendum vero idem de exemptionibus totalibus?

R. N. Sed hæc e contra, cum extraordinariæ sint et pro extraordinariis casibus, et quandoque *contra mentem donantis*, et ordinariis noxiæ evadant, monachisque superbiæ occasionem pariant, non eisdem crisis regulis attinguntur, qua de causa eas quandoque etiam sanctissimi Episcopi impugnaverunt, et sancti monachi respuerunt, salva tamen in his omnibus et Sanctæ Sedi reverentia et juris acquisiti præscriptione.

—Exemptiones totales impetere jansenismum sapit?

R. Neg. Nam sancti monachi utpote Bernardus, et Franciscus Assisius, et alii eas noluerunt et respuerunt apertis verbis (I).

2.º Sanctus Franciscus Salesius et alii piissimi Episcopi eas tanquam parum gratas habuerunt, quin etiam antea Tridentini Patres Antonius Augustinus, Covarrubias et alii suis in diocesis impugnaverunt.

3.º Disciplina Tridentini Concilii eas minuit in pluribus, et magna ex parte profligavit, ut patebit ex lectione sequenti.

4.º Pius IX P. M. eas etiam ab ecclesia Hispana penitus profligavit, plaudentibus cunctis, et etiam motu proprio

(1) El célebre Jimenez de Cisneros, franciscano, «empezó á ejercer el nuevo cargo de reformador... ponía toda instancia en que renunciásen todos los privilegios, que eran contra su primera perfección, traíalos á su presencia, y los quemaba como Al coram pessimo de vida ancha;» Quintanilla Archetipo de virtudes, pág. 11.

postea cœnobia de novo erigenda ordinariæ jurisdictioni summisit.

Jansenismi ergo saporem quærere in his qui exemptiones partiales defendimus, totales impugnamus (salva S. S. reverentia) est quærere nodum in cipo, et potius dicemus eos et Sanctorum, et Tridentinorum Patrum et Pii IX Pont. M. adversatores esse.

LECTIO LX.

DE PRÆLATORUM REGULARIUM ELECTIONE.

—Quodnam est fundamentum exemptionis Regularium ab ordinaria jurisdictione?

R. Obedientia regulæ, et obedientia alteri superiori ex eadem regula.

—Monachi habuerunt semper facultatem eligendi prælatos suos?

R. Af. Et patet ex luculentissimis verbis S. Gregorii Primi in lectione superiori laudatis.

—Abbates ex disciplina privata nostra eligebantur a monachis?

R. Dubium est, nam Canon LI Concilii IV Toletani hujus electionis faciendæ potestatem Episcopo tribuere videtur sequentibus verbis: «Nuntiatum est præsentì Concilio, quod monachi Episcopali imperio, servili operi mancipientur, et jura monasteriorum contra constituta canonum illicita præsumptione usurpentur, ita ut pene ex cœnobio possessio fiat, atque illustris portio Christi ad ignominiam servitutemque perveniat. Quapropter moneamus eos qui ecclesiis præsumunt, ut ultra talia non præsumant, sed hoc tantum sibi in monasteriis vindicent Sacerdotes quod præcipiunt canones, id est monachos ad conversationem sanctam præmonere, *abbates aliaque officia instituere*, atque extra regulam (Nb.) *facta corrigere* (1).» Pro *institutione* tamen potius possessio quam electio intelligenda videtur.

(1) Hunc canonem sed non integrum citavit Gratianus, Causa 18.

—Hoc jus derogabat exemptioni partiali monachorum?

R. N. Ut patet ex his postremis verbis *extra regulam* et etiam ex sequentibus ejusdem Canonis: «Quod si aliquid in monachis canonibus interdictum præsumpserint aut usurpare quidpiam de monasterii rebus tentaverint, non deerit ab illis sententia ex communicationis, qui se deinceps nequaquam sustulerunt ab illicitis.»

—A quo superiores eligendi sunt ex S. Syn. disciplina?

R. «In electione superiorum quorumcumque, abbatum temporalium, et aliorum officialium, ac generalium, et abbatissarum, atque aliarum præpositarum, quo omnia recte, et sine ulla fraude fiant, in primis Sancta Synodus districtè præcipit, omnes supradictos, eligi debere per vota secreta: ita ut singulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in posterum liceat, provinciales, aut abbates, priores, aut alios quoscumque titulares ad effectum electionis faciendæ constituere; aut voces et suffragia absentium supplere.» (Sess. XX, cap. 6 de Reform. Regul.) Mt.

—Quas pœnas incurrunt aliter agentes?

R. «Si vero contra hujus decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit; et is, qui ad hunc effectum se in provincialem, abbatem, aut priorem creari permiserit, deinceps ad omnia officia in Religione obtinenda inhabilis existat; facultatesque super his concessæ eo ipso abrogatæ censeantur; et si in posterum aliæ concedantur, tamquam subreptitiæ habeantur.» (Ib.)

—Quid de monasticis congregationibus exemptis S. Synodus?

R. «Monasteria omnia, quæ generalibus capitulis aut Episcopis non subsunt, nec suos habent ordinarios regulares visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicæ protectione ac directione regi consueverunt, teneantur infra annum a fine præsentis Concilii, et deinde quolibet triennio, sese in congregationes redigere, juxta formam Constitutionis Innocentii III in Concilio generali, quæ incipit, *in singulis*: ibique certas regulares personas deputare, quæ de modo et ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberent et sta-

tuant.» (Sess. XXV, cap. 8.º de Reform. Regul.)

—«Quod si in his negligentes fuerin»?

R. Liceat Metropolitanò, in cujus provincia prædicta monasteria sunt, tanquam Sedis Apostolicæ delegato, eos pro prædictis causis convocare. Quod si infra limites unius provinciæ non sit sufficiens talium monasteriorum numerus ad erigendam congregationem, possint duarum vel trium provinciarum monasteria unam facere congregationem. Ipsis autem congregationibus constitutis, illarum generalia capitula, et ab illis electi præsides vel visitatores, eandem habeant auctoritatem in suæ congregationis monasteria, ac regulares in eis commorantes, quam alii præsides, ac visitatores in cæteris habent ordinibus, teneanturque suæ congregationis monasteria frequenter visitare, et illorum reformationi incumbere, et ea observare, quæ in sacris Canonibus, et in hoc sacro Concilio sunt decreta.» (Ib.)

—«Quod si etiam Metropolitanò instante, prædicta exequi non curaverint»?

R. «Episcopis, in quorum diocesis loca prædicta sita sunt, tamquam Sedis Apostolicæ delegatis, subdantur.» (Ib.)

—Quid decrevit S. Syn. ad mala quæ ex commendatariorum avaritia et incuria sequebantur eradicanda?

R. «Cum pleraque monasteria, etiam abbatia, prioratus, et præposituræ, ex mala eorum, quibus commissa fuerint, administratione non levia passa fuerint tam in spiritualibus quam in temporalibus detrimenta; cupit sancta Synodus ea ad congruam monasticæ vitæ disciplinam omnino revocare.» (Sess. XXV cap. 21 de ref. regul.)

Cum vero pro dura et difficili illorum temporum conditione oportuna remedia adhibere non posset, dispositiones pro tunc temporis et in posterum attulit.

—Quid pro illis temporibus et transitorio modo?

R. «Primum quidem confidit, sanctissimum Romanum Pontificem pro sua pietate et prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre posse viderit, ut iis, quæ nunc commendata reperiuntur, et quæ suos conventus habent, regulares personæ, ejusdem ordinis expresse professæ et quæ gregi præire et præesse possint præficiantur.» (Ib.)